

TÜSAM'dan Çađrı

Dünyada ve Türkiye de i_çi s1n1f1n1n; yap1s1, bile_imi, olu_umu, devrimci niteli i, boyutlar1, hatta varl1 1 ve ba_ka toplumsal kimliklerle ili_kileri üzerine yo un tart1_malar sürmektedir. Bu tart1_malar1n sadece akademik-entelektüel de il önemli siyasi boyutlar1 da vard1r. Bu konuda 1990 l1 y1llar1n ba_lar1nda hakim olan genelgeçer kolayc1 yakla_1mlar1n son dönemlerde giderek zayıflad1 1, sosyal s1n1f kavram1n1n çe_itli boyutlar1 ile sosyal bilimler ve siyaset alan1nda yeniden a_1r1l1 1n1 ve geçerlili ini hissettirdi i gözlenmektedir. TÜRKÖYE SINIF ARA^TIRMALARI MERKEZ0'NDEN ÇA RI

Dünyada ve

Türkiye de i_çi s1n1f1n1n; yap1s1, bile_imi, olu_umu, devrimci niteli i, boyutlar1, hatta varl1 1 ve ba_ka toplumsal kimliklerle ili_kileri üzerine yo un tart1_malar sürmektedir. Bu tart1_malar1n sadece akademik-entelektüel de il önemli siyasi boyutlar1 da vard1r. Bu konuda 1990 l1 y1llar1n ba_lar1nda hakim olan genelgeçer kolayc1 yakla_1mlar1n son dönemlerde giderek zayıflad1 1, sosyal s1n1f kavram1n1n çe_itli boyutlar1 ile sosyal bilimler ve siyaset alan1nda yeniden a_1r1l1 1n1 ve geçerlili ini hissettirdi i gözlenmektedir. Günümüzde s1n1f kavram1 etraf1nda dönen ve esas olarak s1n1fsal kategorizasyonlar1n nas1l yap1laca 1 ile ilgilenen teorik tart1_malar canl1l1 1n1 yitirse de, küresel düzeydeki iktisadi ve sosyal geli_melerin etkisiyle; yeni yoksulluk biçimleri, refah rejimlerinin dönü_ümü, sosyal politikalar1n de i_en niteli i, enformelle_me, yeni tarz emek hareketleri, çal_1an yoksullar, yeni proleterle_me dalgalar1, küresel fabrikalar, emek süreçlerindeki de i_imler vb. gibi ba_1klar alt1nda s1n1f ili_kilerinin ve yeni s1n1fsal dinamiklerin ara_t1r1ld1 1, tart1_1ld1 1, i_çi s1n1f1n1n yeniden _ekillenmesinin/yap1lanmas1n1n anla_1lmaya çal_1ld1 1 görülmektedir. Çok farkl1 bilimsel disiplinler, dü_ünsel ekoller ve akademik, sendikal, siyasal çevreler taraf1ndan sözkonusu alanlarda yürütülen ara_t1rma ve tart1_malar1n önemli bir birikim olu_turmaya ba_lad1 1 söylenmelidir.

Türkiye de de çe_itli bilimsel toplantılarda, yayınlarda, akademik ve siyasal yayınlarda görüldü ü kadarıyla bahsi geçen konulara artan bir ilgi vard1r. Bu bizce umut verici bir durumdur. Ancak bu noktada gözledi imiz birkaç temel yetersizlik ve zayıflık bizi aray_1a sokmu_tur. Bunlardan birisi sözünü etti imiz alandaki ileti_im, payla_1m ve bunlarla ba_lantılı olarak da kurumsalla_ma eksikli idir. Yukarıda belirtilen alanlarda yap1lan çal_1malar birbirinden oldukça habersiz sürdürülmekte, ço u kez elde edilen sonuçlar ya da geli_tirilen fikirler yeterli geni_likte bir topluluk taraf1ndan payla_1lamamaktadır. Alanda düzenli bir ileti_im, payla_1m (veri, fikir, proje, öneri, yazılı materyal vb. nin payla_1mı) ortam1n1n kurumsal hale getirilmesinin yararlı olaca 1 görülmektedir. Öte yandan sürdürülen tart1_malar1n, ortaya ç1kan metinlerin yo unlu una kar_1n hele de Türkiye d1_1ndaki ülkelerle kar_1la_tırıld1 1nda- oldukça yetersiz bir ampirik ara_t1rma birikim düzeyinin oldu unu, alana dair sistemli veri derleme ve üretme etkinli inin oldukça zayıf kald1 1n1 söylemek mümkündür. Bir yandan resmi verilerin yeterince güvenilir olmay1_1 di er yandan ülkemizde genel olarak sosyal bilimler alan1nda ampirik çal_1malar1n gerekli ilgiye mazhar olmay1_1, konuyla ilgili kurumlar1n sistemli veri derleme gibi özverili ve uzun vadeli i_lere gerekli olanaklar1 seferber etmemesi vb. etkenler göz önünde tutulursa ilgili alanda bilimsel faaliyetin temelini olu_turan veri olu_turma ve ara_t1rma örgütleme gibi i_lerin önemi daha da öne ç1kacaktır. Alan1mızla ilgili daha özgün bir durum ise fikri/ideolojik planda ya_anan geli_melerdir. Her ne

kadar yukarıda belirttiğimiz gibi genel olarak bu alana artan bir ilgi gözlenirse de bu yine de sınırlı bir ilgidir. Akademik ve politik düzeyde, gündelik popüler bilinç düzeyinde; emek, sınıf, çalınma hayat sorunları vb. konuların yok sayılması, dilanması yönünde güçlü bir e ilim hala hakimiyetini sürdürmektedir. Özellikle de akademik alanda örneğin alanla en doğrudan ilgiyi kurabileceklerimiz çalınma ekonomisi, sosyoloji vb. bölümlerinde bile- sözkonusu e ilimin etkin olduğu görülmektedir. Örneğin bölümlerin adlarının değiştirilmesi, tümüyle sermayenin emek üzerindeki inceltimi tahakküm biçimlerinin konuşulması, insan kaynakları yaklaşımlarının hakim hale getirilmesi, bölüm adlarının da bu yönde yeniden düzenlenmesi gündemdedir. Akademi dilinde bağımsız fakat tarafsız olmayan ancak ciddi, bilimsel, güvenilir, sürekliliği olan kurumlara ihtiyaç giderek artmaktadır.

Bu saptamalar ve ek olarak ulaştığımız ana metnimizde belirttiğimiz hususlar doğrultusunda mütevazı ama kararlı bir adım atmamız ve Sosyal Araştırmalar Vakfı (SAV) bünyesinde Türkiye Sınıf Araştırmaları Merkezi (TÜSAM) adıyla bir çalınma grubu olarak çalınmalarımızla başlamış bulunuyoruz.

Ancak elbette biliyoruz ki, bizim dilimizde da aynı saptamaları yapan, aynı yönde çaba gösteren birçok kişi ve kuruluş var:

* Türkiye'de içi sınıf araştırmaları ile ilgili çeşitli çalınmalar, fikirleri, önerileri olanların araştırmalarına, çalınmalarına, fikirlerine, önerilerine;

* Hem ifade ettiğimiz düşüncelerin dikkate alınarak ele alınacak bir şekilde de erlendirilmesine ve geliştirilmesine hem de öneri ve katkılarla yapmaya soyunduğumuz iş zenginleştirip, geliştirmeye

ihtiyaç duyuyoruz.

Ve sizleri, geliştirmeye, önermeye, katkıda bulunmaya, birlikte üretmeye çağırıyoruz.

Hiç ümitsiz olma: Bu içten bir bilimsel paylaşım çağrısıdır, bir ortak bilgi, araştırma platformu oluşturma çağrısıdır, aynı zamanda politik ve entelektüel bir müdahale çağrısıdır.

Çağrımızla dikkate alınmaz, mutlaka olumlu ya da olumsuz, kısa ya da uzun bir yanıt vermenizi, fikir ve tavır belirtmenizi bekliyoruz.

Saygılarımızla

Sosyal Araştırmalar Vakfı

Türkiye Sınıf Araştırmaları Merkezi

Mail: tusam@sav.org.tr